

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.651/2019/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. **pártfogó ügyvéd neve** pártfogó ügyvéd (**felperesi jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve** (felperes címe III/40.) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (**alperesi jogi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Stanka István ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (**alperes címe**) alperes ellen **szerződés érvénytelensége** miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2019. február 7. napján meghozott 34.G.41.460/2018/7. számú ítélete ellen a felperes 8. és 11. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.200 (tizenötezer-kétszáz) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A pártfogó ügyvéd díját a teljes egészében pervesztes felperes viseli.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú ítélet szerint a felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 607.710 forint és ennek 2008. december 25. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére. A felperes a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontjára, az árfolyamkockázat elmaradására alapítva kérte a felek között 2007. február 14. napján létrejött fogyasztói kölcsönszerződés tisztességtelenségének megállapítását.

Előadta, hogy a szerződésben egyetlen költséget sem jelöltek meg, ezen kívül nincs feltüntetve semmilyen egyéb költség, amelyből ki lehet elszámolni teljes hiteldíj mutató (THM) százalékos mértékét.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes által érvényesített követelés elévült, másodlagosan pedig érdemben is vitatta az igényt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek

45.720 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd költségét az állam viseli, és a le nem rótt 49.000 forint eljárási illeték is az állam terhére marad.

Indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 324. § (1) bekezdése alapján a követelések öt év alatt évülnek el. A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás az elévülést megszakítja. A felperesnek az elévülés körében elsődlegesen azt kellett bizonyítania, hogy az írásbeli felszólítás tartalmazta a perrel érintett követelést, és ezt a felperesi nyilatkozatot az alperes mikor vette át. A felperes 2012. február 1-jén és február 20-án megkereséssel fordult az alpereshez. A 2012. február 1-jén kelt levél a THM-re és az éves szinten elszámolt kamatra, a február 20-án kelt irat kizárólag a felperes kamat túlfizetésére vonatkozott, a felperes azonban a keresetében az árfolyamkockázat elmaradása, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak megszegése miatt érvényesített igényt az alperessel szemben. Így a felperes perbeli követeléséről az alperesnek nem volt tudomása, miután azt a megkeresések nem tartalmazták, ezért a hivatkozott írásbeli nyilatkozatok nem alkalmasak az elévülés megszakítására. Erre tekintettel a felperes követelése a Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján bírói úton nem érvényesíthető.

Az elsőfokú ítélet ezen kívül kitér arra, hogy nem állapítható meg, hogy a felek között létrejött szerződés a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen lenne, az elsőfokú bíróság az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú ítélete 5. pontjára tekintettel a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján nem észlelte hivatalból a szerződés egyes kikötései vagy egésze semmisséget.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte úgy, hogy a Fővárosi Ítéltábla a keresetének adjon helyt, és kötelezze az alperest a túlfizetés, valamint annak kamatai visszafizetésére.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezés alapján utasította el a keresetet mind az elévülés, mind pedig az érvénytelenség tárgyában. A felperes által csatolt, 2012. február 1-jén, február 20-án és augusztus 9-én írt felszólító levelek alkalmasak voltak az elévülés megszakítására. Álláspontja szerint a Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján 2008. december 19. napját követő öt éven belül kérhette a szerződés érvénytelenségét és így a túlfizetés visszafizetését. A GKT 72/1973. számú állásfoglalásnak megfelelően elegendő, ha a felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést azonosítani tudja. Hangsúlyozta, hogy az alperes pontosan tudta, hogy az adott levelekben mit kért tőle. A 2012. február 1-jén kelt levélben felszólította, hogy tisztázza a THM kiszámítását, ekkor a THM elévülése megszakadt, ezt követően a 2012. február 20-án kelt okiratban volt a követelés maga. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a tisztességtelenség kapcsán nem kapott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (3) bekezdése szerinti bizonyítási teher előírást, így csak az elévülés kapcsán tett nyilatkozatot. Ha az elsőfokú bíróság - álláspontjával ellentétesen - vizsgálta ezt a kereseti kérelmet, akkor ezt a bizonyítási teherre történő felhívás hiányában nem tehette volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes alpereshez címzett levelei nem alkalmasak az elévülés megszakítására. A 2012. február 1-jén kelt irat szerint a felperes pusztán tájékoztatást kért az alperestől, semmiféle felszólítást nem közölt vele, a 2012. február 20. napján kelt nyilatkozatában pedig még a THM kifejezés sem szerepel, az ott írt követelés a felperes által állított kamat túlfizetésre vonatkozik. Az elsőfokú bíróság így helyesen állapította meg, hogy az alperesnek sem a felperes árfolyamkockázattal kapcsolatos, sem pedig a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, ezen belül is a költségek feltüntetésének hiányára alapított igényéről nem volt tudomása, így a kereseti követelés vitán felül elévült. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően a bíróság az elévülési kifogáson túl kizárólag azt vizsgálta, hogy a rendelkezésre álló peradatok alapján van-e a

szerződést vagy annak egyes kikötéseit érintő olyan érvénytelenségi ok, amelyet a bíróságnak hivatalból észlelnie kell, de ilyet nem talált.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

A felperes fellebbezésében az ítélet keresetet elutasító rendelkezését támadta, és azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéletábrla annak adjon helyt, így az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság a keresetet az alperes védekezésére tekintettel elévülés miatt utasította el, és a felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság elévülés megszabadása körében tett megállapításait vitatta. Az elsőfokú ítéletben ebben a körben megállapított tényállás kiegészítésre szorul a következők szerint.

A felek között létrejött kölcsönszerződés 2008. december 19-én a felperes teljesítésével megszűnt.

A felperes 2012. február 1-jén írásban megkereste az alperest, amelyben azt kérte, hogy küldjön részére a perbeli szerződés teljes futamidejére havi szintű elszámolást az általa megadott részletezéssel, továbbá kérte, hogy tájékoztassák a THM-ről és az éves szinten elszámolt kamatról, valamint arról, hogy 2008 decemberében, a szerződés lezárásakor milyen tételek lettek felszámítva, továbbá ezen tételek összegéről. A felperes 2012. február 20-án ismét levéllel fordult az alpereshez, amelyben megköszönte a gyorsan megküldött számlaösszesítőt és fizetési ütemezést. Előadta, hogy a dokumentumok alapján számításai szerint 218.342 forint kamat túlfizetése van, kérte ennek az összegnek a 30 napon belül történő megfizetését. Indokolása szerint a szerződés havi törlesztő részletei 72 hónapra ütemezett részletfizetésre voltak kalkulálva, és amennyiben a kölcsön ennyi idő alatt lett volna kiegyenlítve, valószínűleg helyes is lenne a számítás. Ugyanakkor 22 hónap alatt fizette meg a szerződéses összeget, amely idő alatt 2.624,73 CHF kamatot teljesített, holott csak 1.197 CHF járt volna a számításai szerint. A különbözetként jelentkező 1.427,73 CHF kamat befizetés egy olyan időszakra mutat, amikor már a tartozás nem állt fenn, így kamatot sem lehet rá elszámolni, ez az összeg 152,93 HUF/CHF árfolyamon számolva 208.342 forint.

2012. március 1-jén az alperes a 2012. február 20-án kelt megkeresésre válaszolt, és a felperes igényét nem találta alaposnak.

2012. augusztus 9-én a felperes ismételen levéllel fordult az alpereshez, amelyben azt közölte, hogy a korábban megküldött adatok közül hiányzik az elszámoláshoz szükséges CHF árfolyam, illetve a számla kibocsátáshoz szükséges devizaárfolyam dátuma. Kérte, hogy küldjenek részére olyan elszámolást, amelyből egyértelműen kiderül CHF-ben megadva a havi aktuális tőkebefizetés, valamint az esedékes számlákhoz tartozó, a tőke után befizetett kamatok CHF-ben, továbbá a számlakibocsátáshoz referenciaként használható dátum és a hozzá tartozó CHF devizaárfolyam.

A Fővárosi Ítéletábrla megállapította, hogy bár az ítélet tényállási részében ezen körülmények nem szerepelnek, azokat az elsőfokú bíróság a döntése során valójában figyelembe vette, és az ezekre alapított döntése érdemben helyes. A felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

A Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt évülnek el. A 2014 évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 1. § (6) bekezdése előírja, hogy a Ptk. elévüléssel kapcsolatos szabályait a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések tekintetében úgy kell értelmezni, hogy e követelések a kölcsönszerződés fennállása alatt nem évülnek el, azok elévülése a szerződés megszűnésével kezdődik. Tekintettel arra, hogy a perben az nem volt vitás, hogy a felperes és az

alperes között fogyasztói kölcsönszerződés jött létre, amely az 1. § (1) bekezdése szerint a DH1 tv. hatálya alá tartozik, a felperes által érvényesített, szerződés érvénytelenségéből és hatályossá nyilvánításából eredő követelés elévülése a szerződés megszűnésének napján, azaz a felek egyező előadása szerint 2008. december 19-én kezdődött. Miután a jelen pert megindító keresetlevelet a felperes az ettől az időponttól számított öt éves elévülési időn túl, azaz 2015. február 19-én nyújtotta be, így a követelés elévült, kivéve, ha az elévülés nyugvását vagy megszakadását lehetett volna megállapítani a Ptk. 326. § (2) bekezdése vagy 327. §-a alapján.

A felperes arra hivatkozott, hogy az elévülés azért nem következett be, mert az alperesnek írt és a perben csatolt, 2012. február 1-jén, február 20-án és augusztus 9-én kelt felszólító levelei az elévülést megszakították.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés elévülését a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás szakítja meg. Helytálló a felperes azon érvelése, hogy a felszólítás alkalmas lehet az elévülés megszakítására akkor is, ha nem tökéletes pontossággal határozták meg benne a követelés jogcímét, ugyanakkor két követelménynek mindenképpen meg kell felelnie. Egyrészt az alperes teljesítésére irányuló felhívást kell tartalmaznia, másrészt pedig a perben érvényesített követeléssel azonos tartalmú követelést kell benne megjelölni. A felperes által csatolt, 2012. február 1-jén kelt levél egyáltalán nem tartalmaz teljesítése irányuló felszólítást, így ez nem alkalmas az elévülés megszakítására. A 2012. február 20-i levél teljesítési felhívást ugyan tartalmaz, azonban az abban írt követelés nem azonos a jelen perben előadottal, abban egy másik, a felperesnek a szerződés lezárásával kapcsolatos kamat túlfizetés visszatérítése iránti követelése szerepel, azaz szó sincs benne a szerződés érvénytelenségéről és ezen érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazni kért fizetési kötelezettségről. Márpedig a felperes jelen perben a szerződés érvénytelenségére alapítottnak, annak hatályossá nyilvánítása iránt terjesztett elő keresetet. A felperes fellebbezésében utalt a 2012. augusztus 9. napján írt levélre is, amelyet az elsőfokú eljárás során 34.G.41.460/2018/5. szám alatt csatolt, azonban teljesítésre vonatkozó felszólítást ezen levél sem tartalmazott. Miután a fentiek szerint a csatolt felperesi iratok nem voltak alkalmasak arra, hogy az elévülést megszakítsák, így a perbeli követelés 2013. december 19-én elévült, ezért ezt követően a Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint bíróság előtt nem volt érvényesíthető. Helyesen döntött tehát az elsőfokú bíróság, amikor a felperes elévült követelés iránti keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából a szerződés tisztességtelensége tárgyában kifejtett indokokat. Az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú ítélete 5. pontjából és a C-421/14. számú ítélet indokolásának 43. pontjából is egyértelmű, hogy akkor kell a bíróságnak hivatalból vizsgálnia az adott szerződés vagy egyes részei tisztességtelenségét, ha ahhoz az adatok rendelkezésre állnak. Jelen esetben ez nem így van, miután a szerződés részét képező általános szerződési feltételeket és egyéb mellékleteket a felek nem csatolták. Ezen kívül pedig a 93/13/EGK irányelv célja a fogyasztók védelme, a fenti bírói ítéletek ezen irányelv rendelkezéseinek értelmezése körében születtek, így nyilvánvaló, hogy a tisztességtelenség hivatalbóli vizsgálatának célja szintén csak a fogyasztók védelme lehet. Az általános szerződési feltételek tisztességtelenségének hivatalbóli vizsgálata pedig csak akkor szolgálhatja a fogyasztók érdekeit, ha megállapítása esetén a fogyasztó a kívánt igényét érvényesíteni tudja, vagy kötelezettség alól szabadulhat. Jelen esetben az elévülés körében fent már kifejtettekre tekintettel ez a lehetőség nem áll fenn, hiszen a felperes már a perbeli szerződésből igényt nem érvényesíthetett, így a szerződés tisztességtelenségének hivatalbóli vizsgálata szükségtelen volt.

Ezen, részben módosított, részben kiegészített indokolással a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított, áfával növelt ügyvédi munkadíjat. A felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd díjának összegéről és arról, hogy a díjat véglegesen ki viseli, a jogi segítségnyújtó szolgálat fog dönteni, a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján csak azt állapította meg, hogy a perköltségviselés szabályai szerint az melyik peres felet terheli. A felperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentességre tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a alapján a 48.617 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

, 2019. december 3.

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
a tanács elnöke

. Szabó Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Gyuris Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: